АҚШ-тағы девиантты мінез-құлықтағы адамдармен әлеуметтік жұмыстың ерекшеліктері

Орындаған:Ағабек А.
Енкебаева М.
Жақсыбай С.
Қабылдаған:Мамытқанов Д.

Девиантты типологиялар:

АҚШ-тағы әлеуметтік жұмыс ғылымында көптеген девиантты типологилар бар ,солардың ең көп таралғандары мыналар:

Серил Берт девиантты адамдарды 3 санатқа бөлді.

1. Дефективті «the Defective»,

2.ақыл –есі кемтар «the Dull» ,

3.әлеуметтік ушыққан «the Neglected».

Хьюитт және Дженкинс та девианттыларды 3 санатқа бөлді

1. «Невротик – балалар», олардың тәртібі үлкен эмоцианалдық бұзылу салдарынан немесе жүйке жүйесінің шаршауы.

2. «Асоциалдық тип» олар тек қылмыс жасап қана қоймай оны мақтан етеді және өзінің күнәсін көрмейді.

3. «Псевдоцианалды» қылмыскерлер, қоршаған ортаның ықпалымен жасалынған қылмыстар.

А.Бандура да девиантты мінез құлықты 3 санатқа бөледі.

әлеуметтендірілмеген, агрессивті жалғызбастылар (unsocialized, aggressive type).

әлеуметтендірілген құқық бұзушы топпен бірлескен (socialized, normal,peer-oriented delinquent).

жағдайға байланысты құқықбұзушылар (situational delinquents)

- 70жылдары АҚШ-та кәмелетке толмағандарды реформалау сот ісі жүргізілді.
- 1974 ж. Кәмелетке толмаған қылмыскерлер туралы заң қабылданды, ол жерде өздерінің тұрғылықты жеріндегі қылмыстар мен азаматтық құқық бұзушылықтар қарастырылды. Ұсақ қылмыс жасаған қылмыскерлерге абақтының орнына альтернативтік жазалау шаралары жүргізілді және жасөспірімдерді түзететін арнайы бағдарламалар ұсынылды. Бұл шара құқық бұзушы жасөспірімдермен арнайы жұмыстың дамуына, түрлі бағдарламаларды жүзеге асыруға жол ашты. Бұл ең басты кезекте Массачусетс штатында үлкен роль атқарды. Бұл штатта түзету мекемелері жабылды және 2 айға еркіндікке жіберілді. Бұл эксперименттің нәтижелері келесідей:
- түрлі түзету шаралары жүргізілген орында жасөспірімдердің бейімделуі өсті.
- Құқық бұзушы адамдардың көптігіне қарамастан,үйлеріне оралғанда қылмыс деңгейі өспеді.
- Үлкен түзетулер тіпті жұрттың дайындығынсыз нәтижеге жетті. Бұл экспериметте мамандар пікірі бойынша, жасөспірімдердің өз тұрғылықты жерінде түзетуінің тиімділігін дәлелдеді.

- АҚШ-та арнайы полициялық отлеттік клубтар кең таралған. Оның қызметі: кәмелетке толмағандарды пайдалы іске тартады, сол арқылы отбасымен қарым-қатынасын жақсартады. Мектеп бағдарламасы 2 топқа жіктеледі:

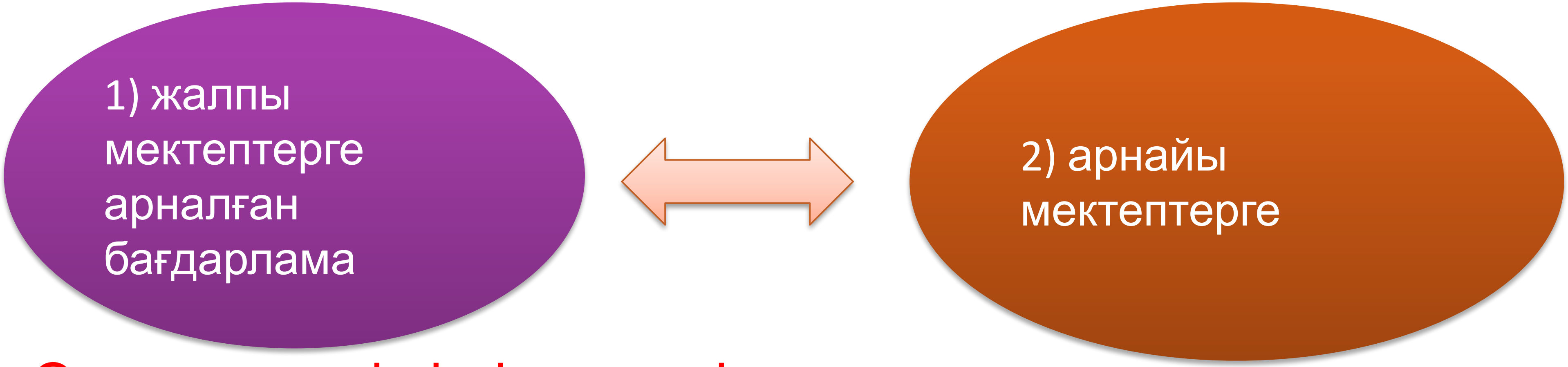

- Олардың негізгі міндеттері: құқық қорғау органдары және әлеуметтік қызмет орталықтарынан жіберілетін жасөспірімдерге көмек көрсету және қорғау. Бұл бағдарлама жасөспірімдердің қандай да бір тобын оқшауланудан аулақтайды және оларға сол мектепке баруына мүмкіндік жасайды. Кәмелетке толмағандардың сот ісі АҚШ-та кәзіргі күнге дейін жұмыс істейді (1899 жылы құрылды), міндеті: кәмелетке толмаған қылмыскерлерді бейімдеу.

- Қазіргі күні АҚШ-та 3500-ге жуық кәмелетке толмаған қылмыскерлердің ісін қарайтын орталықтар, құқық қорғау органдары жұмыс атқарады.

АҚШ-та 4 түрлі девиантты мінез-құлықты жасөспірімдерді тәрбиелейтін орталықтар жұмыс жасайды. Оларға:

  - Қайта тәрбиелеу мектебі
  - Жас лагерлер мен ранчо
  - Жабық баспана мен балалар үйі
  - Тәулік бойы қадағалау орталықтары

Ол жерлегре жіберілуден бұрын көптеген факторлар қарастырылады, мысалы: алкогольді ішімдіктерді және наша қолдану, отбасылық жағдай.

Бұл бағдарлама сол жерге келген балалардың тұру мерзіміне қарай өлшеулі. Мысалы: Раперте жастары(штат Айдахо) ондағы балалар ата-ана тарапынан физикалық немесе сексуалды зәбір шеккендер, бағдарлама 9-14 ай аралығында жүзеге асырылады.

Сент-Энтонида ұрлық, зорлық қылмыстарына барған жасөспірімдерді тәрбиелейтін мемлекеттік мекеме бар. Оның ерекшелігі ол мекемеде арнайы үйшік немесе жатақхана ұсынылады және бассейн, сол сияқты ойын сауық бөлмелері қарастырылған. Бұл мекмелерде жасөспірімдермен жұмыс жасайтын көптеген мамандар бар.

Қорытынды

- Осы жас аралығындағы топтың девиациялық мінез-құлқының қалыптасуы әлеуметтік проблемалармен де байланысты.Ол жалпы қоғамдағы әлеуметтік-экономикалық проблемалардың көрінісі мен жалғасы болып табылады. Жастардың әлеуметтік проблемалары – бұл қоғамның өмір тіршілігі (білім, еңбек, бос уақыт және т.б.) үшін және де, жастар үшін де өмірлік маңызды, халықтың ерекше әлеуметтік – демографиялық тобының спецификалық (өзіне тән) проблемалары қоғам мен мемлекет тарапынан нақты саясатты талап ететін шешімдер қарастырылады..[